

Huvudman
Herrljunga kommun
annica.steneld@herrljunga.se

2023-04-06
Dnr SI 2022:6164

Tf rektor
erik.thaning@herrljunga.se

Rektor Altorpskolan A och C
christer.wetterbrandt@herrljunga.se

Beslut

efter tematisk kvalitetsgranskning av grundskolors arbete för en inkluderande utbildning vid Altorpskolan B och D i Herrljunga kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av grundskolors arbete för en inkluderande utbildning på Altorpskolan B och D. Syftet är att granska skolors arbete för att skapa en tillgänglig lärmiljö som en del i en inkluderande utbildning, med särskilt fokus på de utmaningar i lärmiljön som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter. Granskningen inriktas mot grundskolans årskurser 7-9.

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram för granskningen, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. I bilaga 1 och 2 återfinns fakta om skolan samt mer information om hur granskningen genomförts. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 3. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas. En skriftlig redovisning av utvecklingsarbetet begärs då också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning kan Skolinspektionen lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Altorpskolan B och D i följande utsträckning:

I vilken utsträckning skapar rektor förutsättningar för att hinder i lärmiljön som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter ska identifieras och undanröjas?

Rektor skapar i låg utsträckning förutsättningar för att hinder i lärmiljön som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter ska identifieras och undanröjas.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att förankra en tydlig målsättning om en tillgänglig utbildning och med den som utgångspunkt leda ett systematiskt arbete för att identifiera och undanröja hinder för en tillgänglig utbildning med fokus på neuropsykiatriska svårigheter.
- Rektorn behöver se till att all personal ges kunskap om neuropsykiatriska svårigheter och vilka pedagogiska konsekvenser dessa kan få i lärmiljön.

I vilken utsträckning präglas undervisningen av tillgänglighet, så att de konsekvenser som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter motverkas?

Undervisningens präglas i låg utsträckning av tillgänglighet, så att de konsekvenser som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter motverkas.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärare behöver, i samverkan med elevhälsan, utveckla undervisningen så att den i högre grad blir pedagogiskt tillgänglig för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter.
- Lärarna behöver, i samverkan med elevhälsan, stärka den sociala lärmiljön för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter så att undervisningen främjar delaktighet och gemenskap.
- Lärarna behöver, i samverkan med rektorn och elevhälsan, utveckla arbetet med att se till att undervisningens genomförande sker i en fysiskt tillgänglig lärmiljö som är anpassad för elever med neuropsykiatriska svårigheter.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2023-10-06 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 4) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:6164) i de handlingar som sänds in samt ange skolans och huvudmannens namn.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

I vilken utsträckning skapar rektor förutsättningar för att hinder i lärmiljön som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter ska identifieras och undanröjas?

Inom detta område granskas hur rektor förankrar en värdegrund som bygger på alla elevers lika värde där olikheter ses som en tillgång och där ett tillgänglighetsperspektiv finns med vid relevanta beslut. Vidare granskas om rektor leder ett systematiskt arbete för en tillgänglig lärmiljö som särskilt motverkar de konsekvenser som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter. I det ingår att organisera verksamheten så att nödvändiga förändringar möjliggörs samt att rektor skapar förutsättningar för att personalen ska kunna implementera nyvunna kunskaper i ett kollegialt lärande.

Området omfattar även om rektor identifierar behov av kompetensutveckling och ser till att åtgärder vidtas för att stärka personalens kompetens i att upptäcka och undanröja hinder kopplade till neuropsykiatriska svårigheter i elevernas lärmiljö samt om rektor skapar förutsättningar för personalen att delta i sådan kompetensutveckling.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektor skapar i låg utsträckning förutsättningar för att hinder i lärmiljön som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter ska identifieras och undanröjas.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att skolenheten har en svagt förankrad värdegrund om alla elevers lika värde där olikheter ses som en tillgång. Det finns visserligen till viss del arbetssätt för att ta reda på vilka behov elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter kan ha men de insatser som genomförs för att öka tillgängligheten och undanröja hinder i lärmiljön är inte tillräckliga och har heller inte följts upp. Kunskap om neuropsykiatriska svårigheter och dess konsekvenser finns till viss del hos personalen och i delar av verksamheten, men sprids och delas inte av all personal på skolenheten. Trots att vissa kompetensutvecklingsinsatser har genomförts har rektorn i samverkan med elevhälsans personal identifierat att ytterligare kompetensutvecklingsinsatser behövs för att öka personalens kunskap om neuropsykiatriska svårigheter.

Målsättning och arbetsprocesser

Vid granskningen framkommer att rektorn hos personalen inte har förankrat en målsättning om en tillgänglig utbildning för alla elever på skolenheten. Rektorn uppger att hen har vidtagit vissa åtgärder för att skapa en tillgänglig utbildning för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter. Det har varit frekventa rektorsbyten på skolenheten de senaste åren och lärare, elevhälsan och rektorn säger att dessa rektorsbyten i kombination med pandemin har påverkat arbetet på skolenheten genom att utvecklingsarbete inte har påbörjats eller så har påbörjade insatser inte följts upp. Rektorn säger att en del processer, som att specialpedagogen genomfört fortbildningsinsatser, har påbörjats för att utbildningen på skolenheten ska kunna bli mer tillgänglig. Dock skulle det enligt rektorn behöva tas ett helhetsgrepp i det systematiska arbetet för att få till förändringar i lärarnas undervisning på skolenheten. Vidare berättar rektorn att hen har inlett ett arbete för att lärarna ska ta ansvar för alla sina elever. Detta eftersom det finns ett behov av att bryta en kultur eller ett synsätt på skolenheten som innebär att någon annan får ta hand om elever när det blir svårt för eleverna i klassrummet.

Granskningen visar att det till viss del finns ett systematiskt arbete för att identifiera elevers olika behov i utbildningen och att det genomförs vissa insatser för att undanröja hinder i utbildningen efter elevernas behov. Rektorn säger i intervju att de bland annat har identifierat att måluppfyllelsen är låg och att elevernas resultat kan förbättras. Av intervju med rektorn och elevhälsan framgår vidare att de identifierat ett utvecklingsområde på skolenheten som innebär att lärarna i ökad utsträckning behöver få syn på vad de kan förändra i undervisningen för att den ska bli mer tillgänglig. Enligt rektorn finns det en risk att elever tappat motivationen till skolarbetet om undervisningen inte är varierad, tydlig, motiverande och anpassad efter elevernas olika behov. Vidare säger rektorn och elevhälsan att specialpedagogen har ett uppdrag att arbeta för att i större utsträckning ta hänsyn till elevers behov för att undanröja hinder i lärmiljön. Specialpedagogen håller i vissa av arbetslagens möten för att fortbilda lärarna inom det som hen tillsammans med rektorn identifierat som utvecklingsområden. Utvecklingsområden som identifierats och som specialpedagogen därefter fortbildat lärarna inom är exempelvis extra anpassningar, särskilt stöd, och ledning och stimulans. I dessa fortbildningsinsatser har det varit ett särskilt fokus på elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter. Lärare och rektorn säger vidare i intervju att specialpedagogen tillsammans med rektorn har initierat ett arbete för att skapa mer struktur och förutsägbarhet i undervisningen genom att lärarna ska ha en gemensam lektionsstruktur med startblock, där lektionens tid, syfte och innehåll går igenom vid lektionsstarten. Vidare har de åtgärdat fönsterskuggning för att eleverna inte ska störas av intryck utifrån samt uppmanat lärarna att samla in elevernas mobiltelefoner i början av varje lektion. Rektorn uppger emellertid att dessa insatser och arbetsprocesser visserligen har initierats och påbörjats men att de ännu inte hunnit följa upp arbetet och att de således

inte vet om samtliga lärare genomför överenskomna insatser eller vilket resultat de gett.

Enligt rektorn finns det en särskild undervisningsgrupp på skolan. Tidigare har det utöver den särskilda undervisningsgruppen även funnits en studieverkstad dit eleverna har kunnat gå för att i lugnare miljö läsa ett eller två ämnen, främst matematik och engelska. Rektorn har identifierat att elevernas resultat inte förbättrats av att eleverna gått i mindre grupper eller i studieverkstaden vilket gjort att skolläringen förändrat organisationen inför läsåret 2022/23 genom att avskaffa studieverkstaden. Istället för studieverkstaden har ett tvålärarsystem införts i ämnena matematik och engelska. Rektorn berättar att lärarna inom ramen för tvålärarsystemet har stor frihet att lägga upp undervisningen på det sätt de vill efter elevernas olika behov och lärarna uppger att de genom upplägget fått bättre förutsättningar att arbeta med grupperna och att anpassa undervisningen efter elevernas olika behov. Rektorn säger emellertid att det är för tidigt att uttala sig om utfallet av undervisningen med tvålärarsystemet.

Av intervjuer med rektor, elevhälsan och lärare framgår att det fattats en del beslut på organisatorisk nivå för att göra utbildningen mer tillgänglig för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter. Exempel på beslut som fattats på organisatorisk nivå är utöver tvålärarsystemet att de infört hemvister på skolan för att eleverna inte ska få så många och långa förflyttningar. De har också beslutat att lektionerna ska startas med ett uppstartsblock. Av intervju med rektorn och elevhälsan framgår att det köpts in en del material som fysiska läromedel, portabla skärmar och hörselskydd för att möjliggöra att undervisningen görs mer tillgänglig i klassrummen. Det varierar om lärarna använder dessa hjälpmedel eller om de används utifrån elevernas behov. Vidare har rektorn också beslutat om att lägga om elevernas scheman så att alla lektioner startar samtidigt för att eleverna inte ska missa lektionsstart. Rektorn berättar dock att ett bekymmer med den genomförda schemaförändring blev att många elever vistas ute i korridorerna samtidigt. Av samtliga intervjuer och av utredarnas observationer framgår att det finns få lugna platser att tillgå så att elever som behöver en lugnare miljö kan få det. Elever, lärare, elevhälsan och rektorn beskriver också att det är trångt i skolan och att det kan bli att elever springer mycket i korridorer och att både matsal och korridorer är otrygga miljöer för eleverna.

Ansvarsfördelning och roller i arbetet med att skapa en tillgänglig utbildning är inte alltid tydliga på skolenheten. Enligt elevhälsan och lärarna finns det ett behov av att tydliggöra vad mentorsrollen innebär och vad som ingår i uppdraget. Detta har bland annat framkommit när det gäller arbetet med att främja elevernas närvaro där lärarna inte tycker att det är tydligt vad som är mentors uppdrag och vad som är elevcoachens uppdrag. Av intervju med lärare och av inkomna dokument inför

granskningen framgår att det finns befattningsbeskrivningar för elevhälsans personal som tydliggör de olika professionernas uppdrag i tillgänglighetsarbetet. När det gäller exempelvis specialpedagogens uppdrag har hen som uppgift att stödja lärarna och medverka i det förebyggande och främjande arbetet med att ge alla elever en lärmiljö utifrån deras förutsättningar och behov. Specialpedagogen har också som uppgift att ge handledning och konsultation samt verka för att den pedagogiska personalens specialpedagogiska kompetens hålls uppdaterad. Elevhälsan säger dock att den samlade elevhälsan behöver utvecklas och att elevhälsan därav har påbörjat en av Specialpedagogiska skolmyndighetens kurser för att utveckla elevhälsans arbete. Elevhälsan har i samband med att de påbörjat utbildningen identifierat ett behov av att skapa ännu bättre förutsättningar för samverkan mellan lärarna och skolenhetens elevhälsoteam. Detta för att bland annat utveckla arbetet med att skapa tillgängliga lärmiljöer för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter.

Rektor ser i liten utsträckning till att det finns förutsättningar för personalen att införliva nyvunna kunskaper i ett kollegialt lärande. Elevhälsan säger i intervju att trots att det startats vissa insatser på skolenheten för att förbättra undervisningen, finns det på skolenheten behov av att arbeta med flera områden som handlar om vilka pedagogiska konsekvenser neuropsykiatriska svårigheter kan få i lärmiljön. De säger i sammanhanget att påbörjade insatser inte har fått genomslag i lärmiljön och att insatserna inte heller har följts upp av skollädaingen.

Kompetensutveckling

Vid granskningen framkommer att rektorn i samverkan med elevhälsans personal har identifierat ett behov av kompetensutvecklingsinsatser för att öka personalens kunskap om neuropsykiatriska svårigheter. Av intervju med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att kunskapen hos lärarna om hur man skapar en tillgänglig utbildning för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter behöver öka. Rektorn och elevhälsan uppger att de bland annat har identifierat att undervisningens kvalitet varierar på skolenheten och att flera lärare skulle kunna ha en tydligare struktur och en större variation i sin undervisning vilket skulle kunna gynna elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter. Lärarna säger också i intervjuer att det ibland är svårt att veta hur de ska nå fram till elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter fast de försöker på flera olika sätt. Lärarna berättar vidare att de har svårt att veta hur de ska undervisa elever som inte förstår uppgifter eller som har svårt för att ta eget initiativ.

Granskningen visar vidare att rektorn till viss del ser till att personalen ges kunskap om vilka pedagogiska konsekvenser neuropsykiatriska svårigheter kan få i lärmiljön men att arbetet för att ge lärarna dessa kunskaper behöver utvecklas. Av intervju med lärarna framgår att de fått vissa genomgångar av specialpedagogen inom spe-

cialpedagogik. Specialpedagogen berättar att hen på uppdrag av rektorn genomfört några fortbildningsinsatser inom specialpedagogik för att öka lärarnas förståelse för exempelvis samspel och inkludering i samband med arbetslagstid. Vidare uppger specialpedagogen att alla lärare exempelvis fått genomgång av startblock, som handlar om hur lektioner bör startas för en mer tillgänglig utbildning för att skapa mer struktur och förutsägbarhet i undervisningen. Andra moment som specialpedagogen har gått igenom har handlat om vikten av det relationella samspelet mellan elever och mellan elever och lärare. Vidare har hen gått igenom att flera elever har behov av en strukturerad skoldag och om vikten av att lyssna på eleverna för att förstå deras behov. De intervjuade lärarna efterfrågar gemensam kompetensutveckling i hur neuropsykiatriska svårigheter kan ta sig uttryck för flickor och pojkar och vilka tecken de bör vara observanta på. De intervjuade lärarna berättar att de till viss del diskuterat detta på skolenheten men att de skulle behöva mer utbildning inom området. Lärarnas uppfattning är att de elever som hörs och syns mer får mer av skolenhetens resurser och att skolenheten kan bli bättre på att ge alla elever lika möjligheter till stöd. Enligt rektorn har redan en del genomgångar inom specialpedagogik genomförts som gjort att lärarna fått en del information inom området och att det finns en medvetenhet att möta även de tystare eleverna. Dock kan det enligt rektorn vara svårt att i praktiken omsätta den kunskap lärarna har i teorin.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att förankra en tydlig målsättning om en tillgänglig utbildning och med den som utgångspunkt leda ett systematiskt arbete för att identifiera och undanröja hinder för en tillgänglig utbildning med fokus på neuropsykiatriska svårigheter.

Skolinspektionen granskning visar att rektorn inte har förankrat en målsättning om en tillgänglig utbildning för alla elever. Rektorn har till viss del sett till att det finns ansvarsfördelning i arbetet med att tillgängliggöra utbildningen men förutsättningarna för lärarna och elevhälsan att samverka i ett kollegialt lärande behöver stärkas när det gäller att undanröja hinder för en tillgänglig utbildning. Vidare saknas arbetsprocesser som leder till att hinder i lärmiljön som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter kan undanröjas. Visserligen har skolenheten vissa arbetssätt för att identifiera elevers olika behov, men nödvändiga förändringar i skolenhetens organisation utifrån elevernas behov genomförs inte alltid och det har inte heller följts upp om genomförda insatser haft genomslag i verksamheten.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att förankra en tydlig målsättning för tillgänglighetsarbetet bland skolenhetens personal. Utifrån målsättningen behöver rektorn se till att det finns ett arbetssätt för att identifiera hinder och därefter se till att nödvändiga förändringar genomförs i lärmiljön för att främja tillgängligheten. I det ingår att se till att ansvarsfördelning och roller är tydliga i tillgänglighetsarbetet. Därefter behöver rektorn följa upp att insatser leder till ökad tillgänglighet för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter.

- Rektorn behöver se till att all personal ges kunskap om neuropsykiatriska svårigheter och vilka pedagogiska konsekvenser dessa kan få i lärmiljön.

Skolinspektionen granskning visar att rektorn har påbörjat ett arbete med att identifiera kompetensutvecklingsinsatser, men att fler kompetensutvecklingsinsatser behöver genomföras för att stärka personalens kunskaper om neuropsykiatriska svårigheter och vilka pedagogiska konsekvenser dessa kan få i lärmiljön. Visserligen finns viss kunskap hos en del personal om neuropsykiatriska svårigheter och dess konsekvenser i lärmiljön men inte hos all personal.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att se till att all personal ges kunskap om vilka pedagogiska konsekvenser neuropsykiatriska svårigheter kan få i lärmiljön. Rektorn behöver också se till att det finns förutsättningar för personalen att i ett kollegialt lärande genomföra de förändringar det finns behov av för att se till att utbildningen blir tillgänglig.

I vilken utsträckning präglas undervisningen av tillgänglighet, så att de konsekvenser som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter motverkas?

Inom detta område granskas hur lärarna, tillsammans med specialpedagogisk personal, arbetar för att göra undervisningen pedagogiskt tillgänglig med särskilt fokus på neuropsykiatriska svårigheter. Granskningen omfattar vidare om lärarna arbetar med att skapa en motiverande och engagerande undervisning utifrån olika elevers behov.

Granskningen omfattar också om lärarna arbetar för en socialt tillgänglig undervisning genom att främja delaktighet, samspel och gemenskap. Detta innefattar om lärarna genomför undervisningen på ett sätt som underlättar sociala situationer utifrån kunskap om neuropsykiatriska svårigheter. Vidare om personalen ser till att olikheter framhålls som något positivt där eventuella negativa attityder kopplade till neuropsykiatriska svårigheter synliggörs och problematiseras.

Granskningen omfattar också om lärarna arbetar för en fysisk tillgänglig undervisning utifrån kunskap om neuropsykiatriska svårigheter, det vill säga att aspekter som ljus, ljud, luft, visuell miljö och framkomlighet är omhändertagna och ordnade för att ge stöd till elevernas lärande.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningens präglas i låg utsträckning av tillgänglighet, så att de konsekvenser som förknippas med neuropsykiatriska svårigheter motverkas.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att lärarna visserligen tar reda på elevernas olika behov men att de i varierande grad utgår från elevernas behov när de planerar och genomför undervisningen. Granskningen visar också att det varierar mellan lärare hur tydlig struktur och variation de har i undervisningen och att elevernas behov därmed inte alltid blir tillgodosedda. Det sker viss samverkan mellan lärare och elevhälsan i arbetet med att undanröja hinder för en tillgänglig undervisning, men arbetet behöver utvecklas. Elever ges vissa möjligheter att visa sina kunskaper men det sker inte alltid utifrån elevernas behov. Vidare finns det vissa lärare som till viss del arbetar för att skapa samspel och delaktighet i undervisningen där olikheter ses som en tillgång, men alla lärare genomför inte ett sådant arbete. Lärarna styr inte heller alltid tilldelning av gemensamma aktiviteter i undervisningen och de tar inte heller alltid hänsyn till elevernas olika behov. Lärarna samverkar därutöver i låg utsträckning med elevhälsans personal

för att skapa gemenskap i undervisningen. I de fall negativa föreställningar och attityder kopplade till neuropsykiatriska svårigheter skulle förekomma har lärarna emellertid strategier för att hantera dessa. Granskningen visar vidare att det vid planering och genomförande av undervisningen endast till viss del tas hänsyn till fysiska aspekter av lärmiljön utifrån kunskaper om neuropsykiatriska svårigheter.

Pedagogisk tillgänglighet

Granskningen visar att inte alla lärare utgår från elevernas olika behov för att göra undervisningen pedagogiskt tillgänglig för elever med neuropsykiatriska svårigheter. Av intervju med lärare och representanter för elevhälsan framgår att skolenheterna har överlämningssamtal mellan årskurs sex och årskurs sju och att lärarna vid dessa samtal ges information om eleverna och deras behov. Lärare ger också exempel på hur de fortlöpande tar reda på elevernas kunskaper och behov i dialog med eleverna då de lyssnar på vad eleven har att berätta och försöker anpassa undervisningen därefter. Lärare berättar också hur de arbetar med så kallade förtest inför ett arbetsområde för att därefter kunna anpassa undervisningen. Av intervjuer med elever framgår dock att de upplever att det endast är vissa lärare som tar reda på elevernas olika behov men att inte alla lärare gör det och att behoven därför inte alltid blir tillgodosedda i undervisningen. Rektorn och elevhälsan uppger att det skiljer sig åt om lärarna lyckas anpassa undervisningen efter elevernas behov eller inte. Att lärarna inte förändrar sin undervisning efter elevernas olika behov kan enligt rektorn leda till att alla elever inte får en tillgänglig undervisning.

Granskningen visar att lärarna gör vissa insatser för att se till att undervisningen har en tydlig struktur men att dessa är begränsade. Av intervju med rektorn framgår att intentionen från skolledningen är att varje lektion ska ha en gemensam struktur som bland annat innebär att lärarna hälsar på eleverna i dörren och att mobiltelefonerna samlas in. Lektionen ska vidare inledas med ett startblock med en kortare genomgång. Rektorn säger att arbetet med startblock och en tydligare struktur kan ha betydelse för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter då dessa elever ofta gynnas av en tydlig struktur i undervisningen. Rektorn uppger emellertid att inte alla lärare tillämpar arbetet med att skapa en sådan struktur i klassrummen. Även elever och elevhälsa säger att det varierar om lärare arbetar med att få till igenkännbar struktur i undervisningen. Flera elever berättar att de tycker att det är bra när lärarna skriver upp lektionens längd, innehåll och syfte på tavlan för att de då vet vad de förväntas arbeta med under lektionen. I intervjuer med elever och lärare ges enstaka exempel på hur lärare hjälper elever med att få en översikt över planering av skolveckan, skoldagen och lektionen. Någon lärare berättar exempelvis att det kan handla om att göra en individuell planering för elever där lärare ritar upp hela veckan tillsammans med elever för att planera när de ska arbeta med skola, träna, vila och så vidare. Lärare berättar vidare att mentorerna i årskurs sju inleder veckan med att gå igenom med eleverna om vad som händer

under skolveckan. Detta har enligt dem medfört att de har kunnat ändra i planeringen när de i dialog med eleverna har sett att det har varit för många inslag inlagt i planeringen. Enstaka lärare berättar vidare hur de på olika sätt ger individuellt stöd till elever som är i behov av extra struktur. Det kan handla om att lärare har extra genomgångar med elever eller att lärare hjälper elever att sortera i det de redan kan och det de behöver fortsätta träna på. Elever berättar att de har fått stöd i att veta vilket material de ska ta med sig till lektionen genom att de från någon lärare har fått färgade mappar för olika ämnen att ha i sina skåp. Av intervjuer med lärare framgår att det finns tidshjälpmedel i samtliga klassrum, men att lärarna använder dessa i begränsad omfattning. Elevhälsan uppger att trots att det finns exempel där lärarna arbetar för att ge eleverna struktur i undervisningen så finns det elever som är i behov av mer struktur i undervisningen. De säger vidare att de vid flera tillfällen diskuterat med lärarna om att elever ger uttryck för att undervisningen inte är tillräckligt strukturerad eller varierad och att det därför är viktigt att fortsätta arbetet med att utveckla lektionsstrukturen.

Granskningen visar att lärarna till viss del ser till att det finns en variation i undervisningen utifrån de behov eleven har. Av intervju med elevhälsan och rektorn framgår att lärare ofta har långa genomgångar och att undervisningen inte varierar i tillräckligt hög utsträckning av alla lärare. Elevhälsan säger vidare att när det exempelvis framkommer att elever har svårigheter med att styra sina impulser så sätts insatser in på individnivå för att stödja eleverna i att hantera impulser. Enligt elevhälsan är det även viktigt att också lärarna reflekterar över sin undervisning för att se om det är något i undervisningen som behöver utvecklas och justeras.

Lärare och specialpedagog samverkar till viss del för en tillgänglig lärmiljö. Av intervju med lärare och elevhälsan framgår att lärare kan ta kontakt med specialpedagogen för att få hjälp med enskilda elevärenden. Rektorn berättar att specialpedagogen är med på arbetslagets möte med viss regelbundenhet och att hen i samband med detta kan ge generella tips till lärarna. Vidare har specialpedagogen fått i uppgift att bland annat diskutera med lärarna hur de ger eleverna instruktioner. Vid några tillfällen har specialpedagogen också observerat undervisningen och där efter fört en diskussion med enskilda lärare och i vissa fall även med arbetslaget om hur exempelvis lärarna kan arbeta med tydliga instruktioner. Elevhälsan uppger i intervju att trots att specialpedagogen genomfört insatser i samverkan med lärare så finns det fortfarande mycket kvar att arbeta med på skolenheten för att undervisningen ska göras mer tillgänglig.

Lärarna ger elever med neuropsykiatriska svårigheter få möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt. Av intervjuer med elever, elevhälsan och rektorn framgår att eleverna oftast bedöms med hjälp av skriftliga prov. Rektorn och elevhälsan beskriver att det är svårt för lärarna att hitta alternativa sätt som eleverna kan visa kunskaper på. Det finns elever som behöver komplettera ett prov muntligt eller

som behöver göra hela provet muntligt och då ges eleverna den möjligheten. Därutöver ger många elever uttryck för att de är stressade över mängden prov och att provresultaten väger väldigt tungt i lärarnas bedömningar. Enligt rektorn har de en riktlinje på skolenheten som innebär att eleverna inte ska ha mer än två prov i veckan men denna riktlinje följs inte alltid av lärarna. Representanter för elevhälsan berättar att en elev som inte klarar ett prov får göra omprov vilket kan resultera i att det kan bli väldigt många omprov för en elev. Detta kan enligt elevhälsan bidra till att eleven blir stressad, tappar motivationen och tilliten till den egna förmågan. Enligt rektorn för hen en diskussion med lärarna om hur de kan förändra sitt sätt att arbeta med bedömning för att fortlöpande i undervisningen kunna göra bedömningar av elevernas kunskaper. På så sätt kan skolenheten få ned antalet prov och det skulle enligt rektorn underlätta för eleverna och minska deras stress.

Social tillgänglighet

Granskningen visar att lärarna till viss del skapar samspel och delaktighet i undervisningen där olikheter ses som en tillgång. Av intervju med elevhälsan och lärarna framgår det att det bedrivs ett aktivt arbete för att forma klasserna när eleverna börjar i årskurs sju. Mentorerna har bland annat mer mentorstid i årskurs sju än i andra årskurser för att de ska kunna bygga gemenskap, ha gemensamma diskussioner och aktiviteter för att eleverna ska lära känna varandra och för att eleverna ska få träna på att det okej att tycka olika. Flera lärare berättar att relationen mellan lärare och elev är bland det viktigaste av allt, men lärarna har emellertid svårt att sätta ord på vad de gör för att skapa en god relation mellan lärare och elev. Lärarna har också svårt att sätta ord på hur de arbetar för att skapa samspel och sociala relationer mellan eleverna. Skolinspektionen såg dock under sina lektionsobservationer flera olika exempel på hur lärarna arbetade med olika gruppkonstellationer där eleverna fick arbeta tillsammans för att hjälpa varandra i lärandet. Elevhälsan säger att lärarna gör flera små saker i undervisningen som har stor betydelse för elever som lärarna kanske inte ens är medvetna om att de gör. Exempelvis kan lärare ge bekräftelse till varje elev genom att hen hälsar på varje elev när de går in i klassrummet. Elevhälsan säger vidare att det skulle vara bra om lärarna blir bättre på att sätta ord på vad de gör i klassrummet och vad som exempelvis kan ha betydelse för att skapa samspel och gemenskap i undervisningen. På så sätt menar elevhälsan att goda exempel skulle kunna spridas mellan lärarna så att fler lärare blir ännu bättre på det relationsskapande arbetet. Flera elever som Skolinspektionen intervjuat beskriver att de trivs i sina klasser och att det är ett tillåtande klimat på skolenheten. Enligt lärarna och eleverna är det endast i början av sjuan som klasserna ägnar sig en del åt gemensamhetsskapande aktiviteter. Elever som intervjuats ger uttryck för att de hade velat ha fler gemensamma aktiviteter under hela högstadietiden för att de ska lära känna varandra bättre.

Lärarna styr till viss del gemensamma aktiviteter i undervisningen men tar inte alltid hänsyn till elevernas eller gruppernas olika behov. Av Skolinspektionens lektionsobservationer och av samtliga intervjuer framgår att alla elever ska ha fasta placeringar i alla klassrum. Lärarna berättar att eleverna vanligtvis är placerade två och två i rader i klassrummen samtidigt som bänkarna i några klassrum är placerade på annat sätt för att underlätta exempelvis grupparbeten. Lärarna uppger att de bestämmer vilka platser eleverna ska sitta på och vilka grupper eleverna ska arbeta i. Av elevintervjuer framgår dock att detta inte följs av samtliga lärare. På vissa lektioner sätter sig inte eleverna på sina platser utan de sätter sig var de vill. Av elevintervjuerna framgår också att alla elever inte deltar när eleverna ska arbeta i grupparbeten. Rektorn bekräftar att lärarna inte alltid följer upp om eleverna sätter sig vid tilldelade platser och att det kan vara problematiskt att lärarna inte alltid följer det som bestämts på skolenheten.

Lärarna samverkar till viss del med elevhälsans personal för att skapa gemenskap i undervisningen. Av intervju med elevhälsan och lärare framgår att elevhälsan och lärarna samverkar på så sätt att lärarna kan få stöd av elevhälsans personal för att ge enskilda elever stöd. Exempelvis kan det enskilda stödet bestå i att en elev får handledning av elevhälsan för att träna sina sociala färdigheter för att våga gå in i ett klassrum eller att elever får handledning av elevhälsan för att styra sina impulser. Ett annat exempel är att representanter för elevhälsan jobbar med en klass för att alla elever ska känna gemenskap i klassen. Skolpsykologen berättar att hen tidigare handlett skolenhetens elevcoacher, men att hen i nuläget inte handleder någon personal på skolenheten.

I de fall negativa föreställningar och attityder kopplade till neuropsykiatriska svårigheter skulle förekomma har lärarna strategier för att hantera dessa. Av intervju med rektorn och elevhälsan framgår att de arbetar främjande och förebyggande för att skapa trygghet och ett respektfullt klimat. Lärare har utbildats för att identifiera och fånga upp elevers eventuella dåliga mående och ibland kopplas elevhälsan in för att ge lärare stöd att arbeta både åtgärdande och förebyggande i klasser för att få bra klassrumsklimat.

Fysisk tillgänglighet

Granskningen visar att det vid planering och genomförande av undervisningen tas viss hänsyn till fysiska aspekter av lärmiljön utifrån kunskaper om neuropsykiatriska svårigheter. Enligt rektorn har det senaste åren gjorts en del organisatoriska förändringar som innebär att eleverna ska undervisas i färre klassrum. Detta sker genom att eleverna har så kallade hemvister vilket innebär att de inte har lektioner i så många olika klassrum och att de flesta lektioner hålls i salar i närheten av elevernas skåp. Införandet av hemvister har enligt rektorn resulterat i färre förflyttningar

för eleverna, att eleverna har ett ämne i samma klassrum och att fler elever kommer ihåg att ta med rätt material till lektionerna.

Granskningen visar vidare att lärare till viss del tar hänsyn till aspekter som möblering, ljud, ljus när de planerar och genomför undervisningen. Exempelvis berättar enstaka lärare hur de dämpar ljuset i delar av klassrummet och hur de låter elever nyttja grupprum utifrån elevernas olika behov. Enligt elevhälsan, lärare och elever finns det grupprum i anslutning till skolans klassrum och det finns också hörlurar och skärmar i alla klassrum som eleverna själva kan hämta när de vill. De säger dock att det varierar bland lärarna hur mycket dessa används. Av intervju med rektor, elevhälsa, lärare och elever framgår att olika lärverktyg används i begränsad utsträckning i undervisningen och att variationen i hur dessa saker används är stor mellan lärarna. En del lärare använder inte alls de lärverktyg som finns tillgängliga på skolenheten.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärare behöver, i samverkan med elevhälsan, utveckla undervisningen så att den i högre grad blir pedagogiskt tillgänglig för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter.

Skolinspektionens granskning visar att arbetet för att skapa en pedagogiskt tillgänglig undervisning för elever med neuropsykiatriska svårigheter är otillräckligt. Lärare tar till viss del reda på elevernas behov men granskningen visar att undervisningen inte alltid utformas så att den blir tillgänglig för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter.

Skolinspektionen rekommenderar att lärare i samverkan med elevhälsan utvecklar sitt arbete med att identifiera elevernas behov och att de med utgångspunkt i den kunskapen utformar undervisningen för att undanröja hinder i elevernas lärande. Arbetet kan till exempel genomföras inom ramen för arbetslagstid och genom att arbetstid kontinuerligt avsätts för att gemensamt diskutera pedagogisk tillgänglighet. Med stöd av den kunskap som förvärvas genom kompetensutvecklingsinsatser kan olika pedagogiska strategier utvecklas och provas i undervisningen.

- Lärarna behöver, i samverkan med elevhälsan, stärka den sociala lärmiljön för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter så att undervisningen främjar delaktighet och gemenskap.

Skolinspektionens granskning visar att arbetet med att göra undervisningen socialt tillgänglig för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter är begränsat. Lärarna arbetar till viss del för att främja gemenskap där olikheter ses som en tillgång, men det finns en omedvetenhet i vad som fungerar i verksamheten och det saknas också en samsyn på skolenheten när det gäller vilka strategier som ska användas för att stärka den sociala tillgängligheten.

Skolinspektionen rekommenderar därför lärarna i samverkan med elevhälsan, utveckla arbetet så att undervisningen blir socialt tillgänglig. Lärarna behöver planera och genomföra undervisningen på ett sätt som skapar och underlättar sociala situationer och arbeta aktivt för en lärmiljö där olikheter framhålls som något positivt.

- Lärarna behöver, i samverkan med rektorn och elevhälsan, utveckla arbetet med att se till att undervisningens genomförande sker i en fysiskt tillgänglig lärmiljö som är anpassad för elever med neuropsykiatriska svårigheter.

Skolinspektionens granskning visar att den fysiska lärmiljön i undervisningen inte är tillgänglig för alla elever. Det varierar om lärarna tar hänsyn till fysiska aspekter vid planering och genomförande av undervisning. Det finns få möjligheter för elever att arbeta ostört och hjälpmedel såsom skärmar för att underlätta för elever att avskärma sig används inte av alla lärare.

Skolinspektionen rekommenderar därför lärarna att i samverkan med rektorn och elevhälsan ta större hänsyn till fysiska aspekter för att utveckla en tillgänglig lärmiljö med fokus på neuropsykiatriska svårigheter. Detta innebär att de kan se över vilka rum elever får sin undervisning i och hur ljudnivån är i dessa rum samt hur de möbleras.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Katrin Söderlind.

Sara Algulin har varit föredragande i ärendet.

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även Lena Knutsson deltagit.

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Denna granskning genomförs i 30 skolor runt om i landet, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Altorpskolan B och D i Herrljunga kommun som huvudman ingår i denna granskning. Enligt uppgifter från rektor går 167 elever på skolenheten, varav samtliga i årskurs 7-9.

Skolinspektionen granskade Altorpskolan B och D den 31 januari och den 1 februari 2023. Intervju med tillförordnad rektor och rektor för Altorpskolan A och C genomfördes digitalt den 14 februari. Granskningen genomfördes av Lena Knutsson och Sara Algulin. Övrig deltagare vid samtliga intervjuer var Johan Malmqvist.

Bilaga 2: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Elevintervjuer
- En gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med elevhälsan
- En intervju med tillförordnad rektor och rektor för Altorpskolan A och C
- Skriftlig information som har begärts in från rektorn
- Lektionsobservationer och observationer i lärmiljön

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från granskningen för faktakontroll.

Mer information om den tematiska kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [Skolors arbete för en inkluderande utbildning - fokus på tillgänglighet i lärmiljön kopplat till neuropsykiatriska svårigheter \(skolinspektionen.se\)](https://skolinspektionen.se/sv/om-skolinspektionen/arbetsomraden/tematisk-granskning)

Bilaga 3: Författningsstöd

Utgångspunkter

Utbildningen inom skolväsendet syftar enligt **skollagen** (2010:800) till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen (1 kap. 4 § skollagen).

Enligt **förarbetena** bör Sveriges internationella förpliktelser när det gäller de mänskliga rättigheterna vara vägledande för och genomsyra hela skolväsendet (prop. 2009/10:165 s 221). Sådana förpliktelser finns bl.a. i **Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter** (barnkonventionen), som gjorts till svensk lag genom lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Enligt barnkonventionen har alla barn rätt till utbildning (artikel 28). Rättigheterna enligt barnkonventionen ska tillförsäkras varje barn, utan åtskillnad av något slag och oavsett exempelvis barnets kön eller funktionsnedsättning (artikel 2).

Sverige har även ratificerat **Förenta Nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning** (SÖ 2008:26). Enligt konventionen ska konventionsstaterna säkerställa bl.a. att personer med funktionsnedsättning, på lika villkor som andra, får tillgång till en inkluderande och kostnadsfri grundutbildning av kvalitet. Skälig anpassning ska erbjudas utifrån personliga behov och personer med funktionsnedsättning ska ges nödvändigt stöd inom det allmänna utbildningssystemet. Ändamålsenliga individanpassade stödåtgärder ska erbjudas i miljöer som erbjuder största möjliga kunskapsrelaterade och sociala utveckling som är förenlig med målet fullständig inkludering (artikel 24). I **den allmänna kommentaren** till artikel 24 anges bl.a. att inkluderande utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet för alla elever. Inkluderande utbildning är resultatet av en pågående process där aktörerna åtagit sig att arbeta proaktivt med att undanröja hinder som motverkar rätten till utbildning. Inkluderande utbildning förutsätter vidare förändringar i kultur, politik och praktik som tillgodoser möjligheten för ordinarie skolor att på ett effektivt sätt inkludera alla studerande (Allmän kommentar nr 4 om rätten till inkluderande utbildning, punkt 10).

Bestämmelser som har till ändamål att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter inom utbildningsområdet oavsett bland annat funktionsnedsättning finns i **diskrimineringslagen** (1 kap. 8 § andra stycket skollagen). Med diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) avses, utöver bl.a. direkt och indirekt diskriminering, även bristande tillgänglighet – det vill säga

att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att skäliga åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan funktionsnedsättning (1 kap. 4 § diskrimineringslagen). Den som bedriver utbildning ska också bedriva ett förebyggande och främjande arbete och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett exempelvis kön eller funktionsnedsättning (3 kap. 1-3 och 16-17 §§ diskrimineringslagen).

Tillgänglighet i lärmiljö och undervisning

Utbildningen i grundskolan syftar till att ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa. Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Utbildningen ska vidare främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet (10 kap. 2 § skollagen). I bestämmelsens **förarbeten** konstateras bl.a. att elever är olika och har olika behov men alla har rätt till en likvärdig grundskoleutbildning. Skolgången ska därför anpassas efter varje elevs förutsättningar och behov. Anpassningen får dock inte göras på ett sådant sätt att den kan leda till att elevernas möjligheter att knyta allsidiga kontakter inskränks. Inte heller får elevernas grundläggande rätt att tillhöra en fast grupp, en social gemenskap, inskränkas annat än om mycket starka skäl motiverar detta (prop. 2009/10:165 s 367).

Enligt **skollagen** ska rektorn leda och samordna det pedagogiska arbetet vid skolenheten, verka för att utbildningen utvecklas och ansvara för att fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov (2 kap. 9-10 §§ skollagen). Rektorn ansvarar också för att ett kvalitetsarbete bedrivs vid skolenheten samt att detta genomförs under medverkan av personal och elever (4 kap. 4 § skollagen). Enligt **läroplanen** har rektorn ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv, att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen samt att skolpersonalen får kännedom om de internationella överenskommelser som Sverige har förbundit sig att beakta i utbildningen (Lgr 22 2.8 Rektors ansvar).

Av **skollagen** följer att de elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser (3 kap. 2 § skollagen). Med funktionsnedsättning avses, enligt **förarbeten**, inte bara fysiska funktionshinder som syn- och hörselnedsättningar, utan också exempelvis nedsättningar inom ramen för autismspektrat, ADHD och dyslexi. Den som har en funktionsnedsättning som medför

svårigheter att nå kunskapskraven ska inte bara ges tillräckligt stöd för att nå den lägsta godtagbara kunskapsnivån (prop. 2013/14:148 s. 55).

En elev i grundskolan ska enligt **skollagen** ges extra anpassningar om det befaras att eleven inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Särskilt stöd i grundskolan ska ges elever på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås (3 kap. 5 och 7-10 §§ skollagen). Enligt **skolförordningen** ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen).

I **läroplanen** förtydligas att en likvärdig utbildning inte innebär att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov och skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla (Lgr 22, 1 En likvärdig utbildning). Alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd samt samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska bl.a. ta hänsyn till varje enskild individs behov och förutsättningar samt handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter.

Enligt **skollagen** ska det finnas elevhälsa, som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser och som främst verkar förebyggande och hälsofrämjande samt stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål (2 kap. 25 § skollagen). Enligt **läroplanen** har rektorn ett särskilt ansvar bl.a. för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (Lgr 22 2.8 Rektors ansvar).

Enligt **skollagen** ska det för utbildningen finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen). Alla elever ska vidare tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero (5 kap. 3 § skollagen).

Bilaga 4: Mall för huvudmannens redovisning

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver se till att förankra en tydlig målsättning om en tillgänglig utbildning och med den som utgångspunkt leda ett systematiskt arbete för att identifiera och undanröja hinder för en tillgänglig utbildning med fokus på neuropsykiatriska svårigheter.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 2: Rektorn behöver se till att all personal ges kunskap om neuropsykiatriska svårigheter och vilka pedagogiska konsekvenser dessa kan få i lärmiljön.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 3: Lärare behöver, i samverkan med elevhälsan, utveckla undervisningen så att den i högre grad blir pedagogiskt tillgänglig för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 4: Lärarna behöver, i samverkan med elevhälsan, stärka den sociala lärmiljön för elever som kan ha neuropsykiatriska svårigheter så att undervisningen främjar delaktighet och gemenskap.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 5: Lärarna behöver, i samverkan med rektorn och elevhälsan, utveckla arbetet med att se till att undervisningens genomförande sker i en fysiskt tillgänglig lärmiljö som är anpassad för elever med neuropsykiatriska svårigheter.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: